

समाचार सन्देश

वर्ष २०, अङ्क १ आई.पी.एस्. लेख रचनाको संगालो, साउन ३१-भाद्र १५, २०६७ (अगष्ट १६-३१, २०१०)

काश्मिरी युवाको अनलाइन सङ्घर्ष

– अथर परवेज

श्री नगर (आई.पी.एस्./एन्.पी.आई) – रसिक रसिद (नाम परिवर्तन) का निमित्त ठूलै इन्टरनेट महसुल बुझाउनु परे पनि परिवारका सदस्यमा खासै चिन्ता छैन। भण्डै तीन महिनादेखि चलिरहेको कर्फ्यु र हडतालका कारण घरमै बस्न विवश उनीजस्ता युवा पढ्न छाडेर काश्मिरी सङ्घर्षका निमित्त इन्टरनेटमा दिन बिताइरहेका छन्।

उनीहरू इन्टरनेटको यु-ट्युब साइटमा आफूले खिचेका दृश्य सामाग्री राख्न र हेर्न घण्टौ बिताउँछन् जसले भारतीय सरकारको सुरक्षा प्रबन्धका कारण सिर्जित जीवन र परिस्थितिको चित्रण गरेको हुन्छ। उनीहरूले फेसबुकजस्ता इन्टरनेटमा आधारित सामाजिक सञ्जाल साइटमा आफ्ना धारणा र नारा आदानप्रदान गरिरहेका छन्।

“स्वतन्त्रताको सङ्घर्षमा म पनि योगदान गर्न चाहन्छु। सडकमै गएर म भारतीय सुरक्षाकर्मीसँग सङ्घर्ष नगरे पनि के भयो

त ?” उनले बताए। “उनीहरूले काश्मिरी जनतालाई कस्तो दुर्व्यवहार गरिरहेका छन् भनेर यी दृश्य सामाग्रीको मद्दतले उनीहरूलाई क्षति पुऱ्याइरहेको छ।”

इन्टरनेटको महसुल बुझाउने अभिभावकका सम्बन्धमा उनी भन्छन्, “उनीहरू पनि खुसी छन् किनभने मैले फरक ढङ्गबाट काश्मिरको स्वतन्त्रताका निमित्त योगदान गरिरहेको छु।” इन्टरनेटको पहुँचले रसिकजस्ता युवालाई काश्मिरमा भारतीय शासनको विरोधमा आफ्नै ढङ्गले योगदान गर्न मद्दत पुऱ्याएको उनीहरूको ठम्याई छ।

सन् १९८९ देखि सशस्त्र विद्रोहमा होमिएको भारतीय शासनको विपक्षमा रहेको यस अस्थिर राज्यमा अहिले ‘गोलाबारुद रहित’ सङ्घर्ष पनि जारी छ। यहाँका युवाले फेसबुक, यु-ट्युब र ट्विटरजस्ता परम्परागत र बढी जटिल प्रकृतिका प्रविधिमैत्री विधिको प्रयोग गरिरहेका छन्।

अनलाइन विश्वमा “दोधमत” (जलाइएका काश्मिरी), “आम नफर” (आम जनता), “ब्लिडिड प्याराडाइज”, “क्विट काश्मिर” र “एक्साइल्ड स्ट्रेन्जर” जस्ता नामबाट धेरैले यस्ता साइट सञ्चालन गरिरहेका छन्। अगस्ट १५ को भारतीय स्वतन्त्रता दिवसको अवसरमा फेसबुकमा “स्वतन्त्रता दिवस, हाम्रो लागि होइन” भन्ने सामाग्री राखिएको छ।

“इन्टरनेट काश्मिरमा वैकल्पिक सञ्चार माध्यमको रूपमा उदाउँदो छ, किनभने यी युवाले ज्यादाजसो जनताका दुःख, पीडालाई

अनुरोध

‘समाचार सन्देश’ का सामग्री पुनः प्रकाशन/प्रसारणका लागि तयार पारिएका हुन्।

हामी सबै क्षेत्रबाट रचनात्मक सुझाव, सल्लाह र प्रतिक्रियाको अपेक्षा गर्दछौं।

– सम्पादक

भल्काउने दृश्य सामाग्री राखेका हुन्छन् । यी विषयलाई जानेर वा नजानेर मूलधारका सञ्चार माध्यमले बेवास्ता गरिरहेका छन्,” काश्मिर विश्वविद्यालयमा मानव अधिकार अध्यापन गर्ने सेख सौकत बताउँछन् ।

ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गर्न सन् २००५ देखि काश्मिरमा अनुमति दिइएको छ । “यो सेवा आरम्भ हुनासाथ प्रविधिमा रुचि राख्ने युवाले परम्परागत सञ्चारमाध्यमले समेट्न नसकेका विषयलाई कसरी सार्वजनिक गर्ने भनेर नाम कमाइसकेका थिए,” सौकतले थपे ।

“मेरो विचारमा काश्मिरका विषयमा जनताले पाइरहेका जानकारीलाई कसरी चित्राङ्कित गर्ने भनेर यस्तो कार्यले मद्दत गर्दछ,” अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा काश्मिरको स्वतन्त्रताको पक्षमा वकालत गर्ने समाजशास्त्री अडुगना चटर्जीले भनिन् । “मैले यी दृश्य सामाग्रीलाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा देखाउने गरेकी छु र यसैमार्फत् काश्मिरमा के भइरहेको छ भनेर बताउने गरेकी छु । यसले बहस र छलफल गर्न प्रोत्साहन गर्दछ ।”

रसिक भन्छन्, “वेभले अवरोधलाई कसरी हटाउँछ भनेर सिकाउँछ । अधिकारीहरूले मूलधारका सञ्चार माध्यममा अडकुस लगाउन सक्छन् तर वेभमा सक्दैनन् । यही नै वेभको शक्ति हो । त्यही भएर हामीले यसलाई बढी मात्रामा प्रयोग गर्न चाहेका हौं ।”

बेलायतले भारतलाई स्वतन्त्रता दिने र मुस्लिम बहुल क्षेत्र पाकिस्तानलाई भारतबाट अलग्याएपछि नै काश्मिरको समस्या सन् १९४७ देखि आरम्भ भएको हो । यसैबीच, राष्ट्रसङ्घको प्रस्तावले काश्मिरीहरूलाई हिन्दु बहुल भारत वा पाकिस्तान वा स्वतन्त्र हुनेगरी विकल्प दिएको थियो । तर भारत र पाकिस्तान दुवैले काश्मिरी रहेको जमिनमाथि दाबी गरेपछि उनीहरूले आफ्नो विकल्पमा समर्थन जुटाउने मौका पाएनन् ।

आजको आधुनिक काश्मिरको भण्डै एकतिहाई भाग पाकिस्तानको नियन्त्रणमा रहेको छ भने बाँकी भारत अधिनस्थ छ । तर, धेरै काश्मिरी यस व्यवस्थाको विरोधमा छन् र भारतमा बसोबास गरिरहेका केही युवाले सन् १९८९ देखि सशस्त्र विद्रोह समेत सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

पछिल्ला वर्षहरूमा धेरै काश्मिरी युवाले हिंसात्मक सङ्घर्षलाई थाँती राखेर प्रदर्शनका भिन्न तरिका अपनाउन थालेका छन् । पछिल्ला दुई वर्षमा विगतको जस्तो हिंसात्मक क्रियाकलाप त्यागेर यहाँ सडक प्रदर्शन र भारतीय सुरक्षाकर्मीमाथि ढुङ्गा प्रहार गर्ने प्रचलन बढेको छ ।

“काश्मिरीहरूले विश्वको बदलिँदो परिवर्तनलाई बुझ्न थालेका छन् किनभने आजको विश्वले आफ्ना माग पूरा गराउन हिंसाको प्रयोगलाई रुचाइरहेको छैन । त्यसैकारण उनीहरूले सोहीअनुरूप आफ्नो सङ्घर्षलाई अधि बढाएका छन्,” काश्मिर विश्वविद्यालयमा अध्यापन गराउने राजनीतिक टिप्पणीकार प्रोफेसर गुल मोहम्मद वानीले बताए ।

घरमा गरिरहेको कामप्रति रसिक खुशी भए पनि अन्य भने सडकमा हुने प्रदर्शन र साइबरमा भेला हुने गर्छन् । श्रीनगरको

माथिल्लो क्षेत्रमा बसोबास गर्ने एकजना नाम बताउन नचाहने युवाले भित्ते लेखन, साइबर विरोध र यहाँस्थित भारतीय सुरक्षाकर्मीमाथि ढुङ्गा हान्ने गरिरहेको बताएका छन् ।

“यी सबै क्रियाकलापका निम्ति म अवश्य समय मिलाउँछु । आवश्यक कुरा भनेको तपाईंको प्रतिबद्धता मात्र हो,” उनले भने । “हामी विश्वलाई बन्दुकले मात्र ध्यानाकर्षित गर्न सकिन्छ भन्ने पक्षमा छैनौं ।”

काश्मिरमा राजनीतिक क्रियाकलापका निम्ति साइबरको प्रयोग गर्दा कुनै गिरफ्तारी गरिएको भने छैन र कुनै पनि दृश्य सामाग्री आदानप्रदान गर्न वा सामाजिक सञ्जाल वेभसाइट चलाउने कार्यलाई बन्द गरेको छैन । काश्मिरमा ५० हजारभन्दा बढी इन्टरनेट प्रयोगकर्ता रहेका छन् ।

तैपनि, काश्मिरी “विद्युतीय प्रदर्शनकारी” ले आफूहरू जोखिम लिन भने चाहँदैनन् । “यी सुरक्षा निकायहरूले बौद्धिक स्वतन्त्रता वा अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रतालाई सम्मान गर्ने सम्बन्धमा जानकार छैनन् । उनीहरूले चाहे भने कुनै पनि समयमा विद्युतीय प्रदर्शनमा संलग्न भएको आरोपमा व्यक्तिलाई पक्राउ गर्न सक्छन्,” बुरहान भन्न रुचाउने एकजना युवाले बताए ।

तर अधिकारकर्मीहरू आफ्नो वास्तविक नाम बताउन हिचकिचाउँदैनन् । “पचहत्तर दिन, ६४ जना, ५७ वटा हडताल, ५२ वटा कर्फ्यु, २०० घाइते, १,५०० गिरफ्तार, निहत्था काश्मिरी विरुद्ध भारतीय सुरक्षाकर्मी,” श्रीनगरस्थित नागरिक समाज ऐक्यबद्धताका संयोजक खुराम पर्वजले अगष्ट २९ मा आफ्नो फेसबुकमा लेखेका छन् ।

थाइल्यान्डमा घरेलु कामदारको अधिकारको खोजी

– सुथिदा मालिकाउ

बैंकक (आई.पी.एस्./एन्.पी.आई) – “मेरा पुरुष रोजगारदाता दिनहुँ महिलाको खोजीमा हुन्थे र उनी मलाई छुन रुचि राख्थे । तर, यो कुरा आफ्नो श्रीमतीलाई नबताउनु भन्थे । मैले ज्यादै नै असहज अनुभव गरिरहेकी थिएँ,” रोजगारदाताको सेवा गर्न थाल्दा १५ वर्ष मात्र टेकेकी चोम्पूले भनिन् । थाइल्यान्डको राजधानी सहरमा घरेलु कामदारको रूपमा काम गर्ने उनले यस्तै दुर्व्यवहार सहनु परेको थियो ।

“त्यसैले मैले त्यो घरमा काम गर्दिन भनेर आमालाई भने र तलब समेत नलिई त्यो ठाउँ छाडें,” बर्माको दक्षिणपूर्वी सहर टाभोबाट आएका चोम्पूले बताइन् ।

अहिले २० वर्ष पुगेकी चोम्पू वेटरको रूपमा काम गर्न थालेकी छिन् तर घरेलु कामदारको रूपमा व्यहोरेको पीडा उनको दिमागमा अझै ताजा छ । चोम्पू भन्छिन्

घरका सबै काम भ्याउन बिहान ५ बजे नै उठ्नुपर्थ्यो र आराम भन्ने कुरा अवेर राति मात्र गर्न पाइन्थ्यो । उनले घरका सबैजना ओछ्यानमा गएपछि मात्र आराम पाउँथिन् ।

त्यति हुँदा पनि चोम्पूले मुश्किलले आराम गर्न पाउँथिन् । उनको भ्याडमुनी सानो कोठा थियो । चोम्पूले यहाँ रोजगारदाताबाट हुने यौन दुर्व्यवहारका बारेमा चिन्तित भएर धेरै दिन अनिदो रात बिताउनु पर्थ्यो ।

बैंककको उत्तरतर्फ करिब २१० किमी टाढाको नाकोर्न सवान प्रान्तबाट आएका सुचिन रोजगारदाताका छोराले उनको शरीर छुन खोजेको र पछिल्लिरबाट अड्गालो मार्न खोजेपछि करिब ३० वर्ष पहिले रोजगारी त्याग गरेको बताउँछिन् ।

चोम्पू र सुचिनको कथा केही आप्रवासी थाई घरेलु कामदारले घरेलु कामदारका निमित्त अन्तर्राष्ट्रिय ऐक्यबद्धता दिवसको

पूर्वसन्ध्यामा आयोजित छलफलमा यस्तो पीडा आदानप्रदान गरिएको हो । उनीहरूले बढी घन्टा काम गर्नुपर्ने, अपर्याप्त आराम क्षेत्र र स्वास्थ्यसेवाको पहुँचमा कमीजस्ता कठिनाइका सम्बन्धमा कुरा गरेका थिए । साथै, उनीहरूले यौन दुर्व्यवहार र अन्य रूपका दुर्व्यवहारको जोखिमका विषयमा समेत कुरा गरेका थिए ।

उनीहरूले आफ्नो अधिकारको संरक्षण, छुट्टीका दिनको नियमन, काम गर्ने उपयुक्त घन्टा, न्यूनतम ज्याला र थाइल्यान्डको श्रम कानूनको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत संरक्षण गरिनुपर्ने माग गरेका छन् । कासिकर्न अनुसन्धान केन्द्रले सन् २००७ मा सङ्कलन गरेको तथ्याङ्कका अनुसार थाइल्यान्डका

निजी घरहरूमा करिब चारलाख कामदार रहेका छन् र तिनीहरूमध्ये करिब दुईलाख २५ हजार थाई घरेलु कामदार र एकलाख ५० हजार विदेशी रहेका छन् ।

तर घरेलु कामदारका निम्ति मन्त्रीस्तरीय नियमावली मात्र प्रयोगमा रहेको छ । उनीहरू सन् १९९८ मा जारी भएको थाइल्यान्डको श्रमिक सुरक्षा ऐनको कार्यान्वयनको प्रतिक्षामा छन् किनभने यस मुख्य कानूनले न्यूनतम ज्याला, छुट्टीका दिन र विदाजस्ता आधारभूत सुविधाहरू प्रदान गरेको छ ।

यद्यपि श्रम विभागद्वारा यो नियमावली जारी हुन बाँकी छ । त्यसैका कारण गोष्ठीमा सहभागी अधिकारकर्मीले थाइल्यान्डका सरकारी अधिकारीलाई यो नियमावली जतिसक्दो चाँडो कार्यान्वयन गर्न आग्रह गरेका छन् । ढिलासुस्तीका निम्ति कहलिएको थाई प्रशासनयन्त्रले यस नियमावलीको कार्यान्वयनलाई पाँचवर्षदेखि त्यसै थन्क्याएर राखेको छ ।

न्यूनतम ज्यालाको संरक्षण नहुँदा थाइल्यान्डका घरेलु कामदारको ज्याला मोलमोलाइमा हुने गर्दछ र अनुभवका आधारमा यो ज्याला प्रति महिना १११ देखि १९० अमेरिकी डलरसम्म हुने गरेको छ । थाइल्यान्डको श्रममन्त्री पाइटून काओथोडका सल्लाहकार पोडसाक

प्लेडसाएड भन्छन् घरेलु कामदारको अधिकार संरक्षणसम्बन्धी मन्त्रीस्तरीय नियमावलीको मस्यौदा तयार भइसकेको र यसैवर्ष त्यसलाई स्वीकृतिका निम्ति मन्त्रपरिषद्मा पठाइनेछ ।

पोडसाकको भनाईमा यदि यसलाई स्वीकृति प्रदान गरिएमा घरेलु कामदारले न्यूनतम कानुनी संरक्षण प्राप्त गर्ने, औषधि उपचार र शिक्षाको अवसर पाउने तथा न्यूनतम ज्यालाको दावी गर्न पाउनेछन् । यो व्यवस्था लागू भएपछि उनीहरूले राजधानी सहर बैंककमा प्रतिदिन ६.५ अमेरिकी डलर र अन्य प्रान्तहरूमा ४.८ देखि ६.५ डलर प्राप्त गर्नेछन् ।

थाइल्यान्डको राष्ट्रिय स्वास्थ्यबीमा प्रणालीले सबै थाई नागरिकलाई समेटेको छ र स्वास्थ्यबीमा गराइरहेका दर्तावाल आप्रवासी कामदारले उपचार गराउन जाँदा ३० भाट (९६ सेन्ट) तिर्नुपर्दछ । तर स्वास्थ्यसेवा प्राप्त गर्न चाहने घरेलु कामदारले रोजगारदातामा निर्भर हुनुपर्दछ ।

उदाहरणका लागि, सुचिन ५१ वर्षकी छिन् र उनको आफ्नै व्यवसाय छ तर उनका पूर्व रोजगारदाता प्रोफेसरले जहिले बोलाए पनि उनको घर पुगेर काम गरिदिन्छिन् । सुचिन भन्छिन् त्यही घरमा रहेका तीनजना आप्रवासी घरेलु कामदारले उनले जस्तै व्यवहार पाउने गरेका छैनन् ।

“एकपटक लाओसबाट आएकी घरेलु कामदार निक्कै विरामी परेकी थिइन् । मैले ती केटीलाई उपचार गर्न अस्पताल लैजानका निम्ति घरभेटी महिलालाई अनुरोध गर्ने तर उनले ती केटी आफैँ अस्पताल जानुपर्छ भनेर मानिनन्,” सुचिन भन्छिन् । तीनैजना कामदार ग्यासस्टोभको

अघिल्लिर् भान्साघरमा सुत्ने गरेको उनी बताउँछिन् ।

“मैले नै ती केटीलाई सुखुमभिटमा रहेको नजिकको स्वास्थ्यकेन्द्रमा पुऱ्याएँ र औषधि उपचारमा लागेको खर्च दिन आग्रह गरेँ । तर उनले त्यो पैसा तलबबाट कट्टा हुने जानकारी दिइन् । उनको तलब प्रतिमहिना तीनहजार ५०० भाट (१११ अमेरिकी डलर) मात्र थियो,” सुचिन थप्छिन् ।

वास्तवमै, थाई संसदको श्रम उपसमितिका सदस्य राचादापोर्न केसवानिट कानूनले मात्र घरेलु कामदारलाई संरक्षण प्रदान गर्ने कुरामा शङ्का गर्छिन् । घरेलु कामसम्बन्धी मन्त्रिस्तरीय नियमावली एक कदम अगाडि भए पनि रोजगारदाताको विचार परिवर्तन गर्नसक्नु सबैभन्दा ठूलो चुनौती रहेको राचादापोर्न बताउँछिन् ।

“कानून जारी गर्न कठिन छैन तर घरेलु कामदारलाई सुरक्षा प्रदान गर्नु साँच्चिकै कठिन हो,” उनी भन्छिन्, “यौन दुर्व्यवहार शक्ति सम्बन्धमा आधारित हुन्छ । मालिकहरूमा घरेलु कामदार आफ्नो रहेको भन्ने भ्रम छ र उनीहरूले ती कामदारमाथि जे पनि गर्न तमिसन्छन् ।”

“यो सबै पितृसत्तात्मक समाजको परिणाम हो । यही सोचले पुरुषलाई जे पनि गर्न उक्साउँछ । त्यसकारण, व्यवहार परिवर्तन गर्न जरुरी छ,” राचादापोर्न भन्छिन् ।

यथार्थमा, एकजना बर्मेली कामदारले गोष्ठीमा भनेभैँ रोजगारदाताको घरबाट भागेर प्रहरी समक्ष उजुरी गर्न समेत उनीहरूलाई कठिन हुने गर्दछ । उनी भन्छिन् प्रहरी समक्ष पुगे पनि ती कामदारको उजुरी दर्ता गरिन्न ।

सिंगापुरमा प्रेत उत्सव नयाँ शैलीमा

– स्तानिसलाउस जुड चान

सिंगापुर (आई.पी.एस./
एन्.पी.आई) – परिपक्व नायक
भै टिडटिडले डबलीमा फूर्तीका

साथ बुरुकबुरुक उफ्रदै चिनिया सवाइ उच्च
लयमा गाएर अभिनय गर्नु नियमित कार्य
भएको छ । चम्किलो गुलाफी रङ्गको
कपडामा सजिएको सलसलाउँदी २५ वर्षे
ती कलाकारको नृत्यबाट मन्त्रमुग्ध बनेका
पाँचसय मानिसको भिड उनको नजिक
पुग्न तँछाडमछाड गर्छ । उनले लगाएको
स्कर्ट घुँडाभन्दा केही इन्च माथि नै छ ।

डबलीको अगाडि बसेको एक व्यक्तिले ती
गायिकालाई अझ बढी तिघ्रा देखाउन ढीट
गरिरहन्छ । पाँच महिना अघिमात्र यस्तो
प्रदर्शन गर्न थालेकी रीतिथितीको बेवास्ता
गर्ने यी टिडटिडले चिप्लो घस्दै जिस्कदै
भन्छिन्: “हुन्छ, म देखाउँछु । तिमीलाई
हेर्न दिन्छु तर छुन पाउँदैनौ, त्यसैले किन
हेर्ने ?”

यस्तै दृश्य टिडटिडजस्ता मनोरञ्जनकर्ताले
सिंगापुरका सबैजसो स्थलमा हजारौं
दर्शकका सामुन्ने प्रत्येक रात आयोजना हुने
मध्यम प्रकृतिका कन्सर्टमा दोहोर्‍याउँछन् ।

मन्डारिन भाषामा गेताई भनिने यो चिनिया
भोको प्रेत उत्सव अगष्ट १० देखि सेप्टेम्बर
७ सम्म मनाइन्छ ।

चिनिया किंवदन्तिका अनुसार चन्द्रमास
पात्रोको सातौं महिनाको पन्ध्रौं रातका
दिन भुतप्रेत र मृत आफन्तलाई नर्कबाट
भुवनलोकमा पुनः भ्रमण गर्ने अवसर
प्राप्त हुन्छ । यस वर्ष यो दिन अगष्ट
२४ मा परेको थियो । “मैले धेरै देशमा
प्रदर्शन गरिसकेकी छु र सिंगापुरमा यो
गेताई दृश्य अत्यन्तै गतिशील पाएकी छु,”
सात वर्षसम्म यस्तै कार्यक्रम आयोजना
गरिसकेकी भेन नी बताउँछिन् ।

“मलेसिया, इन्डोनेसिया, हङकङ र
चिनियाहरू बसोबास गर्ने ठाउँमा गेताई
आयोजना गरिएको पाइन्छ । सिंगापुरलाई
छाडेर यो उत्सव सामान्यतया खास दिनका
अवसरमा मात्र आयोजना गरिन्छ । सिंगापुरमा
भने चन्द्रमास पात्रोको सातौं महिनाभर
आयोजना गरिन्छ,” उनी थप्छिन् ।

भोको प्रेत उत्सवका क्रममा सिंगापुरमा
देखाइने गेताईको लोकप्रियतालाई स्थानीय
फिल्म निर्देशक रोयस्टन टानले सन् २००७

मा निर्माण गरेको सांगीतिक हास्य
चलचित्र “८८१” ले अझ माथि
पुर्‍याएको थियो । यसमा गेताईको
रूपमा अमरत्व प्राप्त गर्न मरिमेट्ने
दुईजना दिदीबहिनीको कथा
समेटिएको छ ।

सन् २००९ मा सिंगापुरस्थित
प्रेस होलिडिङको स्टोम्पले गेताईको
प्रदर्शनका सम्बन्धमा गरेको
अनलाइन सर्वेक्षणमा चार
महिनाको अवधिमा झण्डै दश
लाखले मत व्यक्त गरेका थिए ।

तर गेताईका सम्बन्धमा आलोचना
गर्नेहरू पनि प्रशस्तै छन् । खासगरी
यहाँको चिनिया समुदायले बोल्ने
दक्षिणी चिनिया भाषाका अश्लील
ठट्टा “होक्किन” र देखावटी
पहिरनका साथ हुने यो प्रदर्शन
फोहरी रहेको भन्दै उनीहरू
आक्रोश पोख्छन् । यहाँको पचास
लाख जनसङ्ख्यामध्ये चिनिया
झण्डै ७५ प्रतिशत छ ।

छिमेकी मलेसियाको राजधानी सहर क्वालालम्पुरबाट भण्डै २९० किलोमिटर पश्चिममा रहेको पेनाङमा आयोजना गरिने प्रेत उत्सव मनाउन भण्डै २२८ वटा समिति समेत गठन गरिएका छन्। ती समितिले गेताईका अवसरमा थोरै कपडा पहिरेर केटीले देखाउने नृत्यमाथि प्रतिबन्ध समेत लगाएका छन्।

“यो अशिष्ट छ,” २६ वर्षे सूचना अधिकृत कालेघ टान भन्छन्। “सबैभन्दा खराब पक्ष नै केटीहरूलाई थोरै कपडामा प्रस्तुत गर्नु हो र यसलाई सहनुबाहेक उनीहरूसँग अर्को विकल्प पनि छैन। उनीहरूले त्यहाँ उपस्थित दर्शकका बेलाबखतका अमिल्दा वचन र धूर्त मानिसका लालसापूर्ण हेराइको सामना गर्नुपर्दछ।”

तर, उनीहरूले भने भैं यो उद्योग निरन्तर चलनै पर्दछ। प्रदर्शनका सम्बन्धमा मानिसका स्वाद र विचार फरक हुन सक्लान्, भेन नी भन्छन्, “गेताईले मानिसको ठूलो भिडलाई आकर्षित गर्ने कोसिस गर्नु मात्र होइन।”

“आयोजकहरू प्रायजसो संस्थाहरू, मन्दिरहरू र औद्योगिक संस्थाहरू हुने गरेका छन् जसले मृतात्मा र पुर्खालाई सम्मान दर्शाउन सातौँ महिनालाई ठूलो महत्व दिइरहेका हुन्छन्,” भेन भन्छन्। “उनीहरू

विश्वास गर्छन् यी असल दाजुभाईकै सहयोगका कारण सबै कुरा सहज र सफल हुन्छ।”

उद्योगमा काम गर्ने माइक सी भन्छन् एक साँझको गेताई आयोजना गर्न तीन हजार देखि सात हजार ४०० सिंगापुर डलरसम्म लाग्छ। यसबापत् आयोजकले प्रायः केही कमाउँदैनन्। ज्यादाजसो गेताई कार्यक्रम छिमेकी इस्टेटमा आयोजना गरिन्छन् र यहाँ प्रवेशका निम्ति शुल्क बुझाउनु पर्दैन। तर, केही निजी गेताई कार्यक्रममा भने खानपिनको व्यवस्था समेत हुने भएकोले त्यहाँ टिकट लिनुपर्दछ।

माइक सी भोको प्रेत उत्सव समारोहमा परिवर्तनशील प्रवृत्ति समेत देखिएको बताउँछन्। चिनिया नाट्य र पुतली तमासा खेलको लोकप्रियता हराउँदै गए पनि त्यो ठाउँ अहिले गेताईले लिएको छ। चिनिया नाट्यकला पुरानो र खिइएको भए पनि सिंगापुरमा रहेका चिनियाको सांस्कृतिक पहिचानमा क्षति भइरहेको छ भन्न सकिने अवस्था नरहेको माइक बताउँछन्।

“गेताईको लोकप्रियताको मुख्य कारण के हो ? हामीले भोको प्रेत उत्सव किन मनाइरहेका छौं ?” माइक प्रश्न गर्छन्। मनोरञ्जनको रूप समयअनुसार परिवर्तन हुनसक्ला “तर चिनिया संस्कृतिको चुरो परिवर्तन भएको छैन,” उनी भन्छन्।

यथार्थमा, गेताईले दिने सन्देशले आधुनिकता र पश्चिमी प्रभावमा चुर्लुम्म डुबेका सिंगापुरका युवाको जीवनमा केही न केही चिनिया संस्कृतिलाई पुनर्जीवन दिनेछ।

यहाँका युवाले आफ्नो सांस्कृतिक आधारलाई बिर्सिएका वा छाडिसकेका छन्। अधिकांश विद्यार्थीले मन्डारिन र अन्य चिनिया बोली समेत बिर्सिसकेको बताइन्छ।

“विगतमा मञ्चबाट तल हेर्दा सबैले ‘आहा गोड, आहा मा’ (हजुरबाआमालाई सम्बोधन गर्दा बोलिने होक्काइ) भन्थे तर आजभोलि हामीले धेरै युवालाई त्यहाँ भूमिरहेको पाउँछौं,” भेन नी भन्छन्। “केही युवाले फेसबुकमा समेत यी घटनालाई राख्न थालेका छन् जहाँ गेताईका तस्वीर र दृश्य सामाग्री हुने गर्छन्।”

जापानमा कामदार महिलाबीच समानता भएन

– सुभेन्द्रीनी काकुची

तोकियो (आई.पी.एस./ एन्.पी.आई) – एकाउन्न वर्षीया मीहारु ल फर्म र डिजाइन कम्पनीमा अतिरिक्त समय काम गर्न भ्याउँछिन् तर विश्वकै धनी अर्थव्यवस्था भएको मुलुकमा समेत आफ्नो जीवन धान्न उनका लागि यो मुस्किल नै भएको छ । मीहारुको परिस्थितिको बिल्कुलै फरक अवस्था उनकै साथी सातोको कोवायासीको छ ।

कार्यालय सहायकको रूपमा पूर्णकालीन काम गर्ने ४६ वर्षीया कोवायासीले स्थायी ज्याला कमाउँछिन् र वर्षमा दुईपटक प्राप्त गर्ने बोनसले उनको जीवन आरामदायी बनेको छ । उनी विदेश घुम्छिन् र फुर्सदिला दिनहरूमा साथीसँग घुम्न निस्कन्छिन् ।

एकदशक अघि पारपाचुके गरेकी मीहारु आफ्नो भविष्य उजाड रहेको पनि बताउँछिन् । “यो उमेरमा समेत काम पाएकोमा म खुशी छु । तर मैले कमाएको पैसाले मुश्किलले मेरो मासिक खर्च पुगेको छ । म यो दिनहुँको फ्रन्टबाट मुक्त हुने सपना मात्र देखिरहेकी छु,” उनी भन्छिन् । औसतमा उनको मासिक आय एकहजार

८०० अमेरिकी डलर छ । यसको दुईतिहाई रकम भाडा, अन्य काम र खानामा खर्च हुन्छ ।

अंग्रेजी विषयमा डिग्री हासिल गरेकी मीहारुले तीनदशक अघि विवाह बन्धनमा बाँधिपछि व्यापारिक कम्पनीको जागिर छाडिन् । र, उनको एउटा बच्चा पनि थियो । तर दाम्पत्य जीवन समाप्त भएपछि उनले पुनः काम खोज्न थाल्दा उनको जस्तो ढल्कदो उमेरमा रोजगारी पाउन कति कठिन रहेछ भन्ने थाहा पाइन् ।

मीहारु र कोवायासीका कथाले जापानको आर्थिक मन्दीले महिलामाथि कति समस्या सिर्जना गरेको छ भनेर देखाउने मात्र नभई विभिन्न उमेर समूहका कामकाजी महिलाबीचको अन्तर कति गहिरो छ भनेर बुझ्न पनि सघाउँछ, महिलाको दृष्टिबाट जापानी अर्थव्यवस्थाको विश्लेषण गरिएको “ग्रेटर च्वाइस, ग्रेटर इनइक्वालिटी” पुस्तकका लेखक प्राध्यापक तोसिआकी ताचिबानाकी भन्छन् ।

“ढल्कदो उमेरका महिलाले एकपटक रोजगारी छाडिसकेपछि स्थायी प्रकृतिको

काम पुनः प्राप्त गर्न सधैं नै समस्या खेप्नु परिरहेको छ । तर मन्दीले यसमा अझ समस्या थपेको छ,” उनले बताए । “विश्वव्यापी प्रतिस्पर्धालाई आत्मसात गर्ने कम्पनीहरूले लागत घटाइरहेको अवस्थामा परम्परागत लैंगिक विभेद सहदै आएका जापानी महिलाले सबैभन्दा बढी दुःख पाउनु स्वाभाविक हो ।”

महिला र कामसम्बन्धी अध्यायमा ताचिबानाकी जापानको पुरुष-प्रभुत्व रहेको श्रम संस्कृतिले महिलाका निमित्त कति रोजगारी कटौती गर्‍यो भनेर देखाइएको छ । यसमा काम गर्नुपर्ने घण्टा, केन्द्रीय कार्यालयबाट नियमितरूपमा हुने अन्यत्र सरुवाका साथै विवाहित र बालबच्चा भएपछि रोजगारीमा पुनःस्थापित हुन समस्या पर्ने कुरा प्रष्ट्याइएको छ ।

जापानको चालु बेरोजगारी दर ५.३ प्रतिशत रहेकोमा महिलाको

सङ्ख्या ४.९ प्रतिशत रहेको छ । यस प्रवृत्तिले महिलाका निम्ति भरपर्दो व्यावसायिक करिअर बन्न नसकेको वातावरण देखाउँछ, ताचिबानाकी भन्छन् ।

उनको अनुसन्धानले काममा रहेका महिलामध्ये अधिकांश स्वरोजगार, कोबायासीजस्ता एकल महिला वा धनीका श्रीमती हुने गरेको देखाएको छ । “अन्यले भने बाँचनका निम्ति सङ्घर्ष गर्नुपर्छ,” उनले भने ।

श्रम तथ्याङ्कले पनि यो प्रवृत्तिलाई चित्रित गरेको छ । नयाँ तथ्याङ्कले जापानमा गरिब कामदारमध्ये २० देखि ६४ वर्ष उमेरका महिलाको सङ्ख्या १३.३९ प्रतिशत रहेको देखाएको छ । यो सङ्ख्या ९.८५ प्रतिशत रहेको पुरुषको भन्दा धेरै बढी हो । गरिब कामदार भन्नाले वार्षिक ११ हजार अमेरिकी डलर भन्दा कम आयआर्जन गर्नेलाई जनाउँछ ।

यसैगरी, बजारमा आंशिक कामदार महिला नै सबैभन्दा बढी संलग्न छन् । स्वास्थ्य, कल्याण तथा श्रम मन्त्रालयका अनुसार सन् २००९ मा ६ लाख १० हजार आंशिक कामदारमध्ये महिलाको सङ्ख्या ६२ प्रतिशत छ । उनीहरूले सामान्यतया कल सेन्टर, कार्यालय सहायक, स्वास्थ्यसेवा वा बिक्री प्रतिनिधिको रूपमा काम पाएका थिए ।

कम्पनीहरूले उनीहरूलाई वार्षिक वा छ महिने करारमा लिन्छन् वा श्रम कानून बमोजिम एजेन्सीमार्फत्

अन्यत्र पठाइन्छन् । उनीहरूलाई घन्टाका आधारमा भुक्तानी गरिन्छ तर महिलाले कहिलकाँही समकक्षी पुरुषको तुलनामा ३० प्रतिशतसम्म न्यून ज्याला पाउँछन् । धेरैजसो, उनीहरूको रोजगारी करारमा तलबी विदा वा भत्तालाई समावेश गरिएको हुँदैन र यो निवृत्तिभरणमा यो जोडिन्छ ।

यथार्थमा, टोकियो महिला युनियनले प्रत्येक महिना करिब २५ वटा उजुरी प्राप्त गर्दछ जसमध्ये तीस वा चालीस वर्षको हाराहारीका महिलाको सङ्ख्या ८० प्रतिशत रहने गरेको छ । उनीहरूले कम्पनीको पुनर्संरचना गर्ने क्रममा करार रोजगारी गुमाउनुपर्ने अवस्था आएको बताउने गरेका हुन्छन् ।

“रोजगारी गुमाउनेमध्ये उमेर ढल्केका महिला पहिलो वर्गमा हुन्छन्,” युनियनकी सल्लाहकार तोयोमी फुजी भन्छिन् । “उनीहरूको रोजगारीलाई पुरुष मालिकले सहजै हटाउन सकिने रूपमा हेरिन्छ ।”

जापानका कामकाजी महिलाको प्रमुख गुनासो नै मध्यस्थतामार्फत् हुने अस्थायी कार्यपद्धति हो । यो पद्धतिअन्तर्गत सिधै कामदारसँग कम्पनीले करार नगरी रोजगारीका लागि एजेन्सी र कम्पनीबीच करार हुने गर्दछ, फुजी भन्छिन्, यसले प्रायजसो अन्यायपूर्ण कार्य अवस्थामार्फत् उन्मुख गराउँछ । सँगै अन्तर्वार्ता दिएका मध्ये युवा महिलाले उमेर ढल्केका महिलाको तुलनामा रोजगारी चाँडो पाउँछन्, फुजी थप्छिन् ।

धेरै विवाहित महिलाले रोजगारी खोजिरहेको अवस्थामा यो प्रवृत्ति देखा परेको छ । दुई दशकअघि मात्र पहिलो बच्चा जन्मेपछि महिलाले रोजगारी छाड्ने दर ७० प्रतिशतभन्दा बढी थियो । सरकारी तथ्याङ्कका अनुसार सन् २००८ सम्ममा विवाहित महिलाको रोजगारीको दर ४८.९

प्रतिशत रहेको छ किनभने उनीहरूलाई आफ्ना श्रीमानले जागिर गुमाउलान् भन्ने चिन्ताले सताएको हुन्छ ।

“हामीसँग आएका यी मुद्दाले महिलाहरू आफैँ आर्थिकरूपमा सक्षम हुन सङ्घर्ष गरिरहेको सङ्केत गरेको छ,” फुजी थप्छिन् । यो प्रवृत्ति अझै रहिरहने र स्थायी जागिरे तथा आंशिक वा करारमा काम गर्नेबीचको अन्तर अझ बढेर जाने उनको भनाई छ ।

“आंशिक काम गर्नेहरूले मानसिक तनाव वा खिन्नता भोग्नुपर्ने, पुरुष मालिकहरूबाट नियमितरूपमा यौन दुर्व्यवहार खेप्नुपर्ने र बढी पैसा कमाउन धेरै घन्टा काम गर्नुपर्ने बताएका छन् । करिअरमा राम्रोसँग स्थापित भएका महिलाको तुलनामा उनीहरूको जीवन बढी कठिन छ,” उनी भन्छिन् ।

पूर्ण समय र आंशिक काम गर्ने दुवै महिलाले सन् २००८ मा जापानको कुल ६ करोड ६५ लाख कामदारमध्ये ४१ प्रतिशत हिस्सा ओगटेका छन् । रोजगारी पाइरहेका महिलामध्ये ६० प्रतिशतभन्दा बढीको उमेर ३० देखि ३४ वर्षको हाराहारीमा छ । यो सङ्ख्या एकदशक अघि ५० प्रतिशतभन्दा कम थियो ।

जुलाईमा प्रकाशित सरकारी तथ्याङ्कले जापानमा प्रत्येक १०० जना रोजगारी खोज्नेमध्ये ५२ जनालाई मात्र रोजगारी उपलब्ध रहेको देखाएको छ ।

भारतमा बालविवाह रोकिएन

– के एस हरिकृष्णन्

ता मिलनाडु, भारत (आई.पी.एस्./ एन्.पी.आई) – दोस्रो बच्चा जन्मिएदेखि नै व्याकुल अवस्थामा रहेकी रत्नालाई दक्षिण भारतीय गाउँ धरमपुरीको स्थानीय अस्पतालमा भर्ना गर्नु परेको थियो। एक महिनासम्मको परीक्षणपश्चात् चिकित्सकहरूले रोगको कारण खुट्याए: रत्ना मनोरोगी हुन् र यो अवस्था किशोरी आमाहरूमा प्रायशः देखापर्दछ।

रत्ना १६ वर्षकी मात्र थिइन्। उनका बुबाआमाले बिल्कुलै नयाँ ठाउँमा विवाह गरिदिए र चाँडै उनका दुई सन्तान भए। आफैँ बच्चाजस्ती देखिने उनले ती दुईको हेरचाह गर्नुपर्थ्यो जसका कारण उनीमाथि मानसिक दबाव सिर्जना भयो।

तथापि, रत्नाको जस्तो कथा भारतमा हुँदै नहुने होइन किनभने यहाँ बालविवाहलाई धेरै मानिसले स्वीकार गरिरहेका छन्। कानूनले भने पुरुषका निमित्त २१ वर्ष र महिलाका निमित्त १८ वर्ष पुगेको हुनुपर्दछ भनेको छ। राष्ट्रसङ्घ बालकोष (युनिसेफ) ले बेहुला वा बेहुलीको उमेर १८ वर्षभन्दा कम भएमा त्यसलाई बालविवाह भनी परिभाषित गरेको छ। कोषका अनुसार विश्वकै बालविवाहको ४० प्रतिशत भारतमा हुने गरेको छ। अधिकांश अवस्थामा

केटीको उमेर कम हुने गरेको पाइएको छ र बेहुलाको उमेर सामान्यतया दश वर्षभन्दा बढी हुने गर्दछ।

चाँडै विवाह हुने कारणले यी बेहुलीको इच्छा आकाङ्क्षा तोडिने गर्दछ। विज्ञहरू भन्छन् यी केटीहरूको स्वास्थ्यमा गम्भीर रूपमा खेलवाड हुनुका साथै चाँडै विवाहका कारण उनीहरूको शारीरिक र मानसिक परिपक्वतामा असर परिरहेको हुन्छ।

युनिसेफका अनुसार प्रायः यी बालिकाले असामयिक गर्भधारण गर्नुपर्दछ र यसले उच्चदरको मातृ एवम् शिशु मृत्युदर सिर्जना गर्दछ। बोस्टन विश्वविद्यालयको सार्वजनिक स्वास्थ्य स्कूलकी अनुसन्धाता अनिताराजले सार्वजनिक गरेको सन् २००९ को अनुसन्धान प्रतिवेदनमा धेरै कम उमेरमा विवाह गर्ने केटीले बच्चा जन्माउने क्रममा देखिने अन्य जटिलतासँगै फिस्टुला, यौनाङ्ग च्यातिनेजस्ता समस्याबाट पीडित हुनु परेको उल्लेख छ।

नयाँदिल्लीस्थित जनसङ्ख्या परिषद्का सुपरिचित जनसङ्ख्याविद् के जी सन्थ्या पनि विवाहित बालिकामाथि उनीहरूका पतिहरूबाट हुने शारीरिक र यौनहिंसाले उनीहरू प्रताडित हुनुपरेको औल्याउँछन्। जोखिमपूर्ण रहे पनि भारतमा यस्ता प्रचलन

रहनुमा स्त्रीलाई अधीनको वस्तु ठान्ने रुढीवादी मान्यताले सघाइरहेको छ। राज र अन्य अनुसन्धाताहरूले बालविवाह खासगरी मुलुकका गरिब र अशिक्षित परिवार र समुदायमा हावी रहेको पत्ता लगाएका छन्।

कोचीस्थित समाजशास्त्री आनन्दबाबु केही अवस्थामा “सानी छोरीको विवाह गरिदिएर बाबुआमाले पैसा र अन्य सहायता पाउने लक्ष्य राख्ने गरेको” आईपीएसलाई बताउँछन्। यही कारण भारतको बिहारमा १८ वर्षको उमेर काटेर विवाह गरिदिने परिवारलाई राज्य सरकारले आर्थिक सहायता दिने नीति अपनाएको छ।

अगष्टको सुरुमै ‘द हिन्दु’ पत्रिकाले बिहारका समाजकल्याण मन्त्री दामोदर रावतले बालविवाह “उनीहरूको जीवनलाई वर्वाद गर्ने अन्यायपूर्ण कार्य” भनेको कुरालाई उद्धृत गरेको थियो। अध्ययनहरूले भारतमै बिहारमा सबैभन्दा ठूलो सङ्ख्यामा बालविवाह हुने गरेको देखाएका छन्। यसैवर्ष

जनसङ्ख्या परिषद्ले सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदनमा भनिएको छ, “बिहारका महिलाको विवाहयोग्य कानुनी उमेर अगावै विवाह गरिरहेका छन्। औपचारिक शिक्षा नपाएका दशमध्ये ९ जनाभन्दा बढी केटीको १८ वर्षभन्दा कम उमेरमै विवाह हुने गरेको छ।”

भारतकै बिहारमा पुरुष (५९.६८ प्रतिशत) र महिला (३३.१३ प्रतिशत) दुवैमा सबैभन्दा न्यून साक्षरता दर रहेको छ। राष्ट्रव्यापीरूपमा भारतको साक्षरता दर ६४.८५ प्रतिशत रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ७५.२६ प्रतिशत र महिलाको ३३.१२ प्रतिशत छ।

जनसङ्ख्या परिषदको प्रतिवेदनले भारतीय हरेक पाँचमध्ये एकले १५ वर्षअघि नै विवाह गरिरहेका र विवाहयोग्य उमेर पुग्नुअघि करिब ५० प्रतिशतको विवाह हुने गरेको जनाएको छ।

समाजशास्त्रीहरूले केही परिवारले परिपक्व अभिभावकको खोजीमा छोरीभन्दा बढी उमेरका व्यक्तिलाई विवाह गरेर पठाउने गरेको बताउँछन्। यस्तो विवाहमा समेत प्रायः दुर्व्यवहारमा परिणत हुन्छ। विस्तृत जानकारी स्पष्ट छैन तर रत्नाको एकजना कलेजमा अध्ययनरत विद्यार्थीसँग प्रेम रहेको उनका बुबाआमालाई शङ्का लागेको थियो। छोरी भाग्ली कि भनेर डराएका उनका बाबुआमाले रत्नाको उमेरभन्दा दुईगुणा बढीका व्यक्तिसँग विवाह गरिदिएका थिए।

यस्ता किसिमका विवाह रोकन अधिकृत र अधिकारकर्मीले लगातार आवाज उठाइरहेका छन्। तामिलनाडु राज्यको धरमपुरीमा जुनको एकै दिनमा ११ वटा यस्ता कम उमेरका विवाहलाई अधिकारीहरूले रोकेका थिए। जिल्ला सामाजिक कल्याण अधिकृतका अनुसार उनीहरू विवाह बन्धनमा बाँधिनुअघि यस्तो कार्य भएको थियो।

बालविवाह उच्च रहेको हरयाणा राज्यमा रहेको महिला तथा बाल विकास विभागका एकजना अधिकृत भन्छन्, “गत एक वर्षको

अवधिमा करिब १०० वटा बालविवाह रोकिएका थिए र यस वर्ष समेत २० वटा बालविवाह रोकिएका छन्।”

दिल्लीमा एउटा गैर सरकारी संस्थाद्वारा अदालतमा दर्ता गरिएको मुद्दामा १७ वर्षीया केटीको ४० वर्षे विधुरसँग विवाह भएकोमा त्यसलाई उच्च अदालतले अवैधानिक घोषणा गरेको थियो। ती केटी १८ वर्ष नपुग्दासम्म विवाहलाई वैधता नदिने अदालतले जनाएको छ।

अदालतले टिप्पणी गरेको छ, “बालविवाह मानव अधिकारको उल्लङ्घन, बालिकाको विकाससँग सम्झौता र चाडै गर्भवती तथा सामाजिक रूपमा अलग गर्ने, शिक्षा र कमजोर व्यावसायिक तालिम प्राप्त हुने गर्दछ।”

तैपनि समाजशास्त्री बाबुले बालविवाहमुक्त भारत बनाउनु त्यति सजिलो नरहेको बताउँछन्। “परिवार र समुदाय, केटा र पुरुषले बालविवाहसँग जोडिएका जोखिमलाई बुझ्नु आवश्यक छ र सामाजिक परिवर्तनका निमित्त काम गर्नुपर्दछ,” उनी भन्छन्।

नेपाल प्रेस इन्स्टिच्यूटद्वारा प्रकाशित/सम्पादक: चिरञ्जीवी खनाल/डेगाना: हुलाक मञ्जूषा: ४१२८, थापाथली, काठमाडौँ, फोन नं. ४-२६४१५५, ४-२६६४१८ फ्याक्स नं. ४-२६४१५४, ई-मेल: npiktm@wlink.com.np

बाट : नेपाल प्रेस इन्स्टिच्यूट
थापाथली-७०७ प्रश्रुतिगृह मार्ग
पोष्ट बक्स नं. ४१२८, काठमाडौँ, नेपाल
फोन नं. ४-२६४१५५, ४-२६६४१८
फ्याक्स नं. ४-२६४१५४

लाई : _____
_____
_____